

# Ålderspresidentens tal vid öppnandet av kyrkomötets valsammanträde

## Uppsala konsert och kongress den 24 november 2021

---

*Det talade ordet gäller*

*Ålderspresidenten:*

I egenskap av ålderspresident för andra och sista gången vill jag hälsa nyvalda och återvalda ledamöter, biskopar, övriga medarbetare och åhörare varmt välkomna till detta valsammanträde. Jag vill också presentera dagens musik och sånggrupp under ledning av Isak Åberg. En grupp med anknytning till Stiftsgården i Rättvik, en plats som varit en del av mitt liv sedan barndomen.

Det är frestande att se tillbaka på alla dessa år jag har fått vara med i detta sammanhang. En tid av stora förändringar i samhälle och kyrka. En epok under vilken vi gjort oss kända för flexibilitet, radikalitet och förändringsbenägenhet i den världsvida kyrkan. Men jag vill använda detta tillfälle till att dela några personliga tankar om vår tro som drivkraft för vision och handling i nutid och framtid.

Vi står inte stilla som kyrka. Vi är också en del av Guds pågående evolution. Vi är ett folk på väg, som en del av en brokig världsvid kyrka. Vi är alla olika för där människor möts finns alltid mångfald. Men tillsammans får vi vandra i Guds kärleks ljus.

*Musik: We are marching*

Ingen har sett Gud. Så står det i bibeln. För Gud är den sammanhållande urkraft som är alltings ursprung och mål, som bor inom oss och i allt utanför. Gud är bortom alla bilder och ord. Hur berättar man om det? Det är inte enkelt. Men vi jobbar på det!

Ingen har sett Gud. Men vi ser Guds spår av ändamålsinriktat slöseri överallt. Det finns tusentals miljarder galaxer i universum och bortemot 400 miljarder stjärnor som vår sol i vintergatan. Ett hisnande perspektiv som väcker förundran och ödmjukhet. Vår sol är en obetydlig stjärna i vår galax men den är mycket central för oss. Den bränner 600 miljoner ton väte per sekund i den process där helium bildas. Strålarna sprids öppet och generöst i ett enormt flöde av ljus ut över världsalltet. Sådan är skapelsens Gud. Den processen är nödvändig för att blåsipporna under våren ska väckas ur frusen jord och slå ut i blom med sina skira blad. Det är i värme och ljus som naturen växer och vi är beroende av skapelsens frukter. All mat och dryck kommer ju direkt eller indirekt därifrån. Också för vår själsliga och andliga utveckling behöver vi värme. Tro, hopp och kärlek är starka krafter som jagar bort våra rädslor och ökar vår tillit. Det behövs inte minst i en tid som präglas av tillitbristsjukdomar. Titta omkring dig. Var och en av oss är underbara och gåtfulla mysterier av liv. Vi är resultatet av två föräldrars dragningskraft till varandra, Guds målinriktade och lekfulla skapelsekraft och vår hisnande världshistoria från big bang, galaxer, solsystemet, livets utveckling på jorden fram till vår födelse. Vi är släkt med allt, apor, fåglar, men också morötter, träd och persiljan. Det är samma beståndsdelar som bygger vårt universum. Men jag har aldrig sett chimpanser döpa sina barn eller gorillor som bygger altaren. Vi är människor

med oerhörda förmågor att göra medvetna etiska val, tänka, känna, älska skapa, teknikutveckla, hitta meningsfullhet och framtidstro och förstå att det finns sådant i livet som är så viktigt och stort att vi kallar det heligt. Vi är nästan som gudaväsen för att använda psalmistens ord. Vi är universums gullflickor och gullpojkar som fått chansen att leva en stund på jorden. Det är bara nåd för att citera min framgångsrike svåger som är professor i biokemi. Ofta föreläser han över ämnet På spaning efter Gud i nya världsbilder.

Det sägs ofta att naturen är svenskens religion. De flesta har erfarenhet av stark förundran när vi berörs av det omätbara vid livets stora ögonblick. Den erfarenheten inför skapelsen delar vi med alla människor. Vi bekänner ju vår tro på Skaparen som skapat allt vad synligt och osynligt är. Vi är inte ensamma om den tron som kristna.

Så här skriver fredspristagaren och ärkebiskopen Desmond Tutu:

”Gud var inte upprörd för att Gandhi inte var kristen, för Gud är inte kristen! Alla Guds barn och deras olika tro hjälper oss att inse Guds omätbarhet.”

Om man utgår från Jesus eller kyrkan kan det bli ett mönster av vi och dom andra. När vi utgår från Skapelsen och skapelsens Gud som vår gemensamma grund för hela mänskligheten växer vikänslan och samhörigheten.

Förmågan till samverkan är mänsklighetens framgångskoncept genom tiderna. Den hållningen är nödvändig för att klara de gemensamma utmaningarna och kyrkan är på plats för att bidra till en bättre värld. Visionen styrks av vår judiskt/kristna arv där vår övergripande uppgift är att verka för att hela världen (tikkun alam, hebreiska) för vi är en folkkyrka mitt i livet och inte någon sekt.

Det är därför som vi i vårt internationella arbete formulerat en livsbejakande tro som vår drivkraft och att allt vad vi gör övergripande ska bidra till fred, rättvisa, försoning och hållbarhet.

Så här skriver Albert Nolan en sydafrikansk befrielsesteolog i sin bok Budskapet om frihet. En bok om Jesus före kyrkan: Tron på Gud är tron att godhet är mäktigare än ondska, sanning starkare än falskhet (och kärlek starkare än våra rädslor)

Om man tror att ondskan ska få sista ordet eller att chanserna för gott och ont är fifty-fifty, är man ateist. Det finns en godhetens makt i världen, en makt som manifesterar sig i människans och naturens djupaste drifter och krafter, en makt som i sista instans är oemotståndlig. Om inte Jesus hade trott det skulle han aldrig ha öppnat sin mun.

Han öppnade sin mun och visade oss vår väg till Guds rike och visade i ord och handling vem Gud är, hur Gud är och var Gud är.

*Musik: Ropa till Gud*

Vi trodde du var användbar, till salu, vi skrev ditt namn på våra stridsbaner.  
Vi byggde katedraler upp mot himlen men du gick hela tiden längre ner.  
Du är ett barn som ligger på ett jordgolv, du fryser om vi inte griper in.  
Du rör vid kroppar, hatar orättvisor, du bjuder älskande på moget vin.  
Du stiger ut ur alla tomma gravar, du är en vind som säger det blir vår.  
Du kommer som en flykting över bergen, du följer oss dit ingen annan når.

Så skriver Ylva Eggehorn i en älskad psalm med musik av Benny Andersson, som blev ett av Sveriges bidrag till det världsomspännande firandet av millenniefirandet 2000 år efter Jesu födelse.

Jesus var född kung av Davids hus, ättling till lejonet av Juda med överblick, mod och styrka. Men när han presenterades vid det första framträdandet vid Jordan av släktingen Johannes döparen var det inte som lejonet utan med orden Se Guds lamm. Bilden av sårbar närvaro. Efter sitt intåg i Jerusalem besteg han inte en tron utan tvärtom tvättar han lärjungarnas fötter. Detta för att inskräpa att den som är störst är den som betjänar andra.

På frågan om vem som är störst i Guds rike lyfter han fram ett barn. (2000 år före barnkonventionen) På frågan vem som är min nästa lyfter han fram en samarier som det goda exemplet i vetskap om att samarierna var ett folk som man inte skulle beblanda sig med enligt den tidens fördomar. Jesus vänder ofta på perspektiven så att åhöraren tvingas tänka om och dra slutsatser för ett nytt beteende.

I Joh 10:10 säger Mästaren Jag har kommit för att skapa liv, flöden av liv. När han avbildas är det med ett ansikte som strålar som solen för att skapa värme och ljus. Det var så man kom ihåg honom och den bilden har förts vidare från generation till generation och ut över hela världen.

När han samlar sina lärjungar till avsked ligger de till bords med Jesus i centrum. Hans ledarskap är ett ledarskap i ögonhöjd i en gemenskap där alla kan bidra. Så tog han ett bröd och sade Detta är min kropp, som på hebreiska syftar på identiteten-Så lyfte han bägaren och sade Detta är mitt blod och blodet förknippades med livet. Så ville han bli ihågkommen som ett gudomligt flöde av liv och kärlek som möter oss och öppnar våra hjärtan. Det sista han sade under sin jordevandring var ett testamente till en hel värld- Se jag är med er till tidens slut.

Jesus satte igång en tryckvåg av tro, hopp och kärlek. Ibland är den svag, ibland är den stark som en stormvind. Och den ska aldrig dö! När vi pratar om att allt blir bara sämre och sämre för kyrka och tro i Sverige så tänker jag på våra systerkyrkor i Östafrika. Jag blev nära vän med Andrea Kajerero som var en av de ynglingar i tjugooårsåldern som döptes 1905 i den lutherska kyrkan väster om Viktoriasjön. Nu är de cirka sju miljoner i Tanzania. Alltså fler än i vår kyrka och dom är inte bara namnkristna. Det är aldrig kört! Inte för oss heller även om kyrkor som levt länge i myndighetskulturer kan ha svårt att hantera Andens vind som blåser vart den vill.

När vi skapar vitala mötesplatser där vi kan dela liv och tro, styrka och sårbarhet, När vi firar levande gudstjänster som berör där vi vågar öppna oss för den heliga Andens kraft, Där blir det nya varma vår och sommarvindar i Guds rike!  
Så våga sätta fulla segel i Guds Andes vind. Evighetens vågspel är här... Forma framtidens värld!

*Musik: Våga sätta fulla segel*

*Anders Åkerlund, kyrkomötets ålderspresident*